

13. 7. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Malé a střední podniky v evropských dotacích

V novém programovacím období Evropské unie na roky 2014-2020 mají výsostně postavení malé a střední podniky, které mají možnost získat evropské dotace ve výši až 100% úhrady způsobilých výdajů na projekt[1]. Celkově mají malé a střední podniky v novém finančním období Evropské unie na roky 2014-2020 možnost získat nejen finanční podporu, ale nově také jiné druhy podpory zaměřené na vývoj inovativních produktů či služeb daného podniku nebo služby odborného mentoringu či coachingu pod vedením celoevropsky známých manažerů úspěšných podniků. Jaká kritéria musí podnik splňovat, aby byl považován za malý nebo střední podnik oprávněný čerpat evropské dotace, najdeme především v příloze Doporučení Komise č. 2003/361/ES, o definici mikropodniků, malých a středních podniků (dále jen "Doporučení").[2]

Malé a střední podniky hrají v evropském hospodářství významnou roli, jsou zdrojem podnikatelských dovedností, inovací i zaměstnanosti, a nejen proto má být jejich postavení na evropském i celosvětovém trhu v nadcházejícím dotačním období na roky 2014 - 2020 ještě více posíleno. Celkem má být v následujících sedmi letech pro účely vývoje a zavádění inovativních produktů, služeb nebo procesů malými a středními podniky rozděleno více než 3 miliardy EUR.

Aby podnik naplňoval definici "malého a středního podniku," je v první řadě nutné být pokládán za podnik jako takový. Podnikem se podle čl. 1 Přílohy Doporučení rozumí každý subjekt vykonávající hospodářskou činnost, bez ohledu na jeho právní formu. Za podniky lze tedy považovat např. i osoby samostatně výdělečně činné, rodinné firmy, partnerství a sdružení pravidelně vykonávající hospodářskou činnost. Rozhodujícím faktorem zde je hospodářská činnost, nikoliv právní forma. Pro správné zařazení podniku do příslušné kategorie je dále nutné se zabývat hodnocením hospodářské činnosti podniku dle tří prahových kritérií, a sice pro počet zaměstnanců, pro roční obrát a pro bilanční sumu roční rozvahy. Ačkoliv dodržení počtu zaměstnanců je povinné, malý nebo střední podnik si může vybrat strop týkající se obrátu nebo bilanční sumy, přičemž může volit jen jedno, pro něj výhodnější kritérium. Doporučení rozlišuje tři kategorie podniku, a sice tzv. mikropodniky, malé podniky a střední podniky (často označovány zkratkou SME).

Do skupiny mikropodniků, malých a středních podniků spadají všechny podniky, které zaměstnávají méně než 250 osob a jejichž roční obrát nepřesahuje 50 milionů eur, a/nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR.[3]

Počet zaměstnanců

Počet zaměstnanců v podniku se počítá na tzv. roční pracovní jednotky (viz také čl. 5 Přílohy Doporučení); jako jedna jednotka se přitom počítá kdokoli, kdo byl po celý sledovaný rok v daném

podniku nebo jeho jménem zaměstnán na plný pracovní úvazek. Mezi zaměstnance se počítají také osoby pracující pro podnik v podřízeném postavení, které jsou považovány za zaměstnance v souladu s vnitrostátním právem, dále vlastníci, kteří řídí společnost, nebo společníci, kteří jsou zapojeni do běžné činnosti podniku a kteří využívají finančních výhod plynoucích z podniku. Osoby s částečným pracovním úvazkem, sezónní pracovníci nebo osoby, které nepracovaly po celý rok, se poté započtou jako zlomek jedné jednotky.

Roční obrat a bilanční suma roční rozvahy

Počet zaměstnanců je pouze prvním kritériem, dle kterého probíhá zařazení podniku do příslušné kategorie SME. Dále je nutné se zabývat aktivy/majetkem předmětného podniku a především pak jeho zisky. Prahové hodnoty obratu a bilanční sumy jsou prahey dosažené za poslední schválené dvanáctiměsíční účetní období (relevantní ke dni účetní závěrky). Do výše ročního obratu se přitom nezapočítává daň z přidané hodnoty (DPH) ani další nepřímé daně. V případě nově založených podniků, jejichž účty dosud nebyly uzavřeny, se použijí prahové hodnoty odvozené z odhadů učiněných v dobré víře v průběhu účetního období.

*V rámci kategorie malých a středních podniků jsou **malé podniky** vymezeny jako podniky, které zaměstnávají méně než 50 osob a jejichž roční obrat a/nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 10 milionů EUR.*

*Od malých podniků rozlišujeme tzv. **mikropodniky**, které jsou vymezeny jako podniky zaměstnávající méně než 10 osob a jejichž roční obrat a/nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 2 miliony EUR.*

*Ostatní podniky, zaměstnávající více než 50 a méně než 250 osob, jejichž roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR a/nebo jejichž bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR, se považují za **střední podniky**.*

Nezávislost podniku

Pro správný výpočet počtu zaměstnanců i výše ročního obratu nebo bilanční sumy roční rozvahy je však nutné zvážit ještě jedno důležité kritérium, a sice tzv. nezávislost podniku podle čl. 3 odst. 1 Doporučení.

Nezávislým podnikem je každý podnik, který není klasifikován jako partnerský nebo propojený ve smyslu ustanovení čl. 3 Doporučení. Pouze u nezávislého podniku jsou údaje včetně počtu zaměstnanců v souladu s čl. 6 Doporučení sestaveny výlučně na základě účtů daného podniku. Údaje podniku, který má partnerské podniky nebo je propojeným podnikem, jsou pak sestavovány na základě účtů a dalších údajů podniku na základě konsolidované účetní závěrky podniku, je-li sestavována, příp. konsolidované účetní závěrky, do které je podnik zahrnut v rámci konsolidace.

Propojený podnik

Dva nebo více podniků je propojeno, pokud mezi nimi existuje některý z těchto vztahů:

- jeden podnik vlastní v jiném podniku většinu hlasovacích práv společníků nebo členů,
- jeden podnik má právo jmenovat nebo odvolat většinu členů správního, řídicího nebo dozorčího orgánu jiného podniku,
- podnik má právo uplatňovat rozhodující vliv v jiném podniku podle smlouvy uzavřené s daným podnikem nebo dle ustanovení v zakladatelské (společenské) smlouvě (listině) nebo ve stanovách tohoto podniku,
- podnik, který je společníkem nebo členem jiného podniku podle smlouvy uzavřené s daným

podnikem nebo dle ustanovení v zakladatelské (společenské) smlouvě (listině) nebo ve stanovách tohoto podniku.

V takovém případě se k údajům nezávislého podniku dle čl. 6 odst. 2 Doporučení připočte 100% hodnot všech podniků, které jsou s daným podnikem přímo či nepřímo propojeny, pokud tyto hodnoty nejsou již zahrnuty do konsolidované účetní závěrky. Pro tyto účely jsou údaje o podnicích, které jsou s daným podnikem propojeny, získány z jejich účtů a z ostatních jejich údajů, případně konsolidovaných, jsou-li takové. K těmto údajům jsou poměrným způsobem agregovány údaje o všech případných partnerských podnicích propojených podniků, které na ně bezprostředně navazují, ledaže jejich účetní údaje již byly zahrnuty do konsolidované účetní závěrky v podílu odpovídajícím alespoň procentuálnímu podílu určenému pro partnerské podniky.

Podnik obvykle ihned ví, že je propojeným podnikem, jestliže je na základě některých z vnitrostátních předpisů členských států povinen sestavovat konsolidovanou účetní závěrku, nebo je v rámci konsolidace zahrnut do účetní závěrky jiného podniku.

Partnerský podnik

S odkazem na čl. 3 odst. 2 Doporučení jsou partnerské podniky všechny podniky, které nejsou zařazeny mezi propojené podniky a mezi kterými je takový vztah, že podnik (mateřský podnik) vlastní podíl rovnající se nebo převyšující 25% základního kapitálu nebo hlasovacích práv jiného podniku (dceřiný podnik).

Podnik však může být považován za nezávislý a tudíž nemít žádný partnerský podnik i v případě, že 25% prahu bylo dosaženo některým z investorů, za předpokladu, že tito investoři nejsou jednotlivě ani společně propojeni s dotyčným podnikem. Za takové investory se považují:

- veřejné investiční společnosti, společnosti rizikového kapitálu a tzv. „business angels,“^[4] které investují vlastní kapitál do nekotovaných podniků, za předpokladu, že celkové investice těchto business angels do stejného podniku činí méně než 1 250 000 EUR,
- univerzity nebo nezisková výzkumná střediska,
- institucionální investoři^[5] včetně fondů pro regionální rozvoj,
- samostatné místní orgány s ročním rozpočtem nižším než 10 milionů eur a s méně než 5000 obyvateli,

Na výše uvedený výčet investorů je třeba pohlížet jako na výjimku z obecného pravidla stanoveného v čl. 3 odst. 4 Doporučení, kdy podnik není považován za malý nebo střední podnik, pokud je více než 25% základního kapitálu nebo hlasovacích práv přímo nebo nepřímo ovládáno, společně či jednotlivě, jedním či více veřejnými subjekty.

Údaje o partnerských podnicích daného podniku jsou získány z účetních záznamů těchto partnerských podniků a z ostatních jejich údajů, případně konsolidovaných, jsou-li takové. K těmto údajům je pak připočteno 100% údajů o podnicích, které jsou s těmito partnerskými podniky propojeny, ledaže jejich účetní údaje již byly zahrnuty do konsolidované účetní závěrky. Aby se předešlo složitým a nekonečným výpočtům, definice stanoví pravidlo, že má-li partnerský podnik sám další partnery, je nutné připočítat pouze údaje partnerských podniků, které jsou mateřskými nebo dceřiným podnikem partnerského podniku.

K údajům podniku dle čl. 6 odst. 2 Doporučení jsou tedy dále přičteny údaje o všech partnerských podnicích daného podniku, které na něj bezprostředně navazují. Aby se předešlo složitým a nekonečným výpočtům je stanoveno, že agregace odpovídá procentnímu podílu na základním kapitálu či na hlasovacích právech (podle toho, která z hodnot je vyšší). V případě vzájemného

vlastnictví se použije vyšší procentuální podíl.

Např. má-li podnik 30% podíl v jiném podniku, připočte k vlastním údajům 30% počtu zaměstnanců, ročního obrátu a/nebo bilanční sumy roční rozvahy k údajům svého podniku. Pokud existuje několik partnerských podniků, musí se stejný výpočet provést pro každý partnerský podnik, který je mateřským nebo dceřným podnikem vašeho podniku. Na partnerský druh vztahu mezi podniky lze usuzovat tam, kde podniky vytváří významná finanční partnerství s jinými podniky, aniž by jeden z nich účinně přímo či nepřímo ovládal druhý. Partnery jsou přitom podniky, které nejsou ani nezávislé ani navzájem propojené.

Změna kritérií v průběhu sledovaného roku

Pokud se v průběhu sledovaného roku změní situace na straně podniku a je překročen limit pro počet zaměstnanců nebo finanční strop pro roční obrat či bilanční sumu roční rozvahy, neztratí malý či střední podnik nebo mikropodnik své postavení, které měl na začátku sledovaného roku. Podnik však ztratí postavení malého nebo středního podniku, pokud budou tyto stropy překročeny ve dvou po sobě jdoucích účetních obdobích. Postavení malého nebo středního podniku může naopak získat velký podnik, pokud se dostal pod stropy kategorie středního podniku ve dvou po sobě jdoucích účetních obdobích.

Závěrem je nutné doplnit, že výše uvedená definice platí od 1. ledna 2005 a od té doby zůstala nezměněna a hojně je aplikována také v kontextu evropských dotací. Ač má definice pouze doporučující charakter, v zájmu jednotné aplikace pravidel na vnitřním trhu EU je ze strany EU institucí striktně dodržována. Z průzkumu týkajícího se užívání této definice v praxi, který provedla Evropská komise v roce 2009,[6] se ukazuje, že ač je pro některé podniky (zejména nacházející se na hranicích pomyslných stropů) definice často komplikovaná, v praxi je za největší výhodu považována její široká aplikace, zaručující rovný přístup Evropské unie i členských států ke všem podnikům napříč Evropskou unií i Evropským hospodářským prostorem. Také dlouhodobé užívání a neměnnost definice je oceňována jako stabilní prvek pro rozvoj konkurenceschopného vnitřního trhu podporujícího malé a střední podniky, a právě proto bylo doposud od jakékoliv novelizace definice malých a středních podniků vždy upuštěno.

Definice nachází své uplatnění především v oblasti ochrany hospodářské soutěže, při udělování veřejné podpory ale také v oblasti evropských dotací. V případě čerpání evropských dotací, které jsou přidělovány přímo Evropskou komisí, je definice malého a středního podniku v evropském pojetí aplikována také na podniky z jiných než členských států, kteří mají zájem účastnit se evropského projektu jako partneři a možnost získat evropské dotace na část své činnosti.

Mgr. Denisa Mimrová,
advokátní koncipientka

[CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o.](#)

advokátní kancelář

CITY TOWER
Hvězdova 1716/2b
140 78 Praha 4 Pankrác

Tel.: +420 224 827 884

Fax: +420 224 827 879

e-mail: ak@akccs.cz

---

[1] Jedná se o programy EU, jejichž prostředky přiděluje Evropská komise nebo výkonné agentury EU, např. v rámci programu Horizont 2020.

[2] Viz Úřední věstník Evropské unie L 124, s. 36-41, ze dne 20. května 2003, nebo - dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

[3] Pro přepočítání měny z CZK do EUR je vhodné využít databázi historického vývoje kurzů měn a konvertor měn na oficiálních stránkách Evropské komise, viz - dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

[4] Za "business angels" Doporučení považuje jednotlivce či skupiny jednotlivců provozující běžnou činnost spojenou s investováním rizikového kapitálu.

[5] Evropská komise formálně nedefinuje pojem „institucionálních investorů“, obvykle se za ně však považují investoři, kteří obchodují s velkými objemy cenných papírů jménem velkého počtu jednotlivých malých investorů a kteří se přímo nepodílejí na řízení firem, do nichž investují.

[6] Více viz - dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Digital Fairness Act a influencer marketing - cesta ke konci roztříštěnosti regulace?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc leden 2026](#)
- [IATA Travel & Cargo akreditace v letectví - v čem spočívají její výhody?](#)
- [Digital Omnibus o AI: návrh nařízení o zjednodušení pravidel pro umělou inteligenci](#)
- [Rozhodčí nálezy vydané ruskými rozhodčími soudy a jejich uznání a výkon na území EU](#)
- [Environmentální tvrzení společností v hledáčku EU: Jak se vyhnout greenwashingu a obstát v nové regulaci?](#)
- [AIFMD II v České republice: Schvalovací proces a co čeká investiční společnosti](#)